

NIEPŁATNY (29) *ai*

niepłatny (21), **niepłacien** (8).

W pisowni łącznej (17), *w rozłącznej* (12).

e jasne; -ã- (19), -a- (5); -ã- *BielKom* (2), *KrowObr* (2), *RejWiz* (2), *BielKron*, *GórnDworz* (2), *KochPs*; -a- *BielKronCies*, *SkarJedn*, *KochTr*; -ã- : -a- *RejPos* (6:1), *WujNT* (3:1).

sg m N niepłatny (1). \diamond *f N* niepłatná (10). \diamond *n N* niepłatno (8). \diamond *pl N subst* niepłatné (9); -é (1), -(e) (8). \diamond *A subst* niepłatné (1).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVII(XVIII) w. s.v. płatny*.

Bez wartości, nie przynoszący pożytku, na nic nieprzydatny, nie przynoszący oczekiwanego skutku (29) : *RejKup* e8, z3v; *ále áni go [powietrza morowego] człowiek poznác/ áz przy oštátnim punkcie ímierci/ gdzie iuz fyrop niepłatny/ może. GórnDworz* Hh8v; *RejPos* 170v *marg*; *SkarJedn* d6; *krwią płynęły rzeki ízarłatné/ Miećąc po brzegách zdechlé ryby niepłatné. KochPs* 158; *Lzy w téy mierze niepłatné: gdy raz duzá ciáák Odbieży/ prozno czekác/ by íye wrócić miáák, KochTr* 24; *WujNT* 21 *marg*; Ccccc3v.

niepłatny u kogo (6): *izeby ty obaczywłsy pokorę a proftotę náśę gdyśz to wiemy íłz vciebie chytre a nadęthe ferca zawzdy íą niepłatne [...] wyzwolic nas będziefz raczył RejPs* 192; *RejKup* cc2v; *Gdyż wiemy íze v nich [aniołów] nic nie płatne páńtwa/ Kroleśtwa/ zacne kfięśtwa/ y ine hetmáńtwa. Závždy ich towarzyśtwa s pokornymi były RejWiz* 156v; *RejPos* 10, 171, 181.

niepłatny komu (6): *Skárby zle nábywáne/ niepłatne żadnemu BielKom* B6v; *RejWiz* 182; *BielKron* 80v; *BielKronCies* Mmmm3; *bo ia pánie/ íkoro íie kot odpráwi/ to powrozy hnet rozwiefzác/ wyíufzyć/ y íchowác ná drugi raz każę/ ále wy wizytko popíuiecie/ porzeżecie/ pokáżicie/ íz áni wam/ áni drugiemu wáízá robotká niepłatna. GórnDworz* Qv; *RejPos* 171.

niepłatny przed kim (2): *tedyć tá offiárá wáízá tym obyztáiem íełt przed Bogiem niepłatna/ y nie tznyni żadnego odpufztzenia y otzyścienia grzechów KrowObr* 178; *RejPos* 307.

W połączeniach szeregowych (2): *KrowObr* 48v; *íz íełli przy niey [wierze] nie będzye práwey chući/ á práwey miłości ferdeczney/ iuz oftydła á ozyębła íełt/ á nic nie płatna przed Máiełtatem Páńłkim RejPos* 307.

Wyrażenia: »barzo niepłatny« (1): *á będzie bárzo niepłatna íthałość á wiárá ná íwiece RejPos* 5v.

»nic niepłatny« (10): *BielŻyw* 33; *RejWiz* 156v; *By też kto miał y íto íynow/ y był dłuęo żyw/ nic mu to niepłatno/ gdy íego duzá nie vżywie nic dobrego s ítátku íwego BielKron* 80v, 400; *BielKronCies* Mmmm3; *RejPos* 10, 171 [2 r.], 181, 307.

Szeregi: »niepłatne i niepotrzebne« (1): *iákoby te [łaski] tákież iáko y one [uczynki]/ nie płatne y nie potrzebne do zbáwienia były. WujNT* 563.

»niepłatny i niepożyteczny« (1): *wiárá bez vczynkow íełt práwa y dobra wiárá: ále do zbáwienia niepłatna y nie pożyteczna. WujNT* 791.

Synonimy: *niepotrzebny, niepożyteczny*.

Cf **PŁATNY**